

L&T Teollisuuspalvelut Oy, Kipsikorven materiaalinkäsittelykeskus, Pori

PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

SISÄLLYS

PERUSTELTU PÄÄTELMÄ	1
Hanketiedot	2
Hankkeesta vastaava, hankkeen nimi ja sijainti	2
Yhteysviranomainen	2
Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehdoista	2
Asian vireilletulo	3
Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen	3
Arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet	4
Annetut lausunnot ja mielipiteet	4
Arviointiselostuksen riittävyys ja laatu sekä laatijoiden pätevyys	9
Hankkeen ja hankealueen kuvaus sekä arvioitavat vaihtoehdot	10
Arviointiselostuksen laatijoiden pätevyys	10
Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä	11
Hankkeen merkittävät vaikutukset ja niiden perustelut sekä toteuttamiskelpoisuus	11
Muut vaikutukset	19
Muita huomioita	20
Yhteenveto	21
Perustellun päätelmän toimittaminen ja siitä tiedottaminen	22
Suoritemaksu, sen määräytyminen ja maksua koskeva oikaisumahdollisuus	23
Sovelletut säännökset	23

Perusteltu päätelmä on yhteysviranomaisen tekemä perusteltu johtopäätös arvioitavan hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista, joka on tehty ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, siitä annettujen lausuntojen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 252/2017 (jäljempänä YVA-laki) nojalla.

HANKETIEDOT

Hankkeesta vastaava, hankkeen nimi ja sijainti

L&T Teollisuuspalvelut Oy, Kipsikorven materiaalinkäsittelykeskus, Pori

Hankekonsulttina on toiminut Envineer Oy

Yhteysviranomainen

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

L&T Teollisuuspalvelut Oy:n tavoitteena on perustaa Poriin Peittoon teollisuusalueelle Kipsikorven materiaalinkäsittelykeskus, jonka toimintoihin kuuluvat erilaisten materiaalien ja jätteiden vastaanotto, käsittely sekä jatkojalostus. Toiminnan ensisijaisena tavoitteena on jätteiden prosessointi materiaaleiksi ja niiden toimittaminen edelleen kierrätykseen tai hyötykäyttöön alueen ulkopuolelle. Hyödyntämiskelvottomat jätejakeet sijoitetaan keskuksen alueella jo oleville sekä rakennettaville loppusijoitusalueille.

Kipsikorven alueella on ollut kaatopaikkatoimintaa vuodesta 2001 lähtien. Alueelle on tehty YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi vuonna 1995, ja alueen laajentamista käsittelevä arviointi vuonna 2004. L&T Teollisuuspalvelut Oy on ostanut Kipsikorven alueen kaikkine toimintoineen Venator P&A Finland Oy:ltä vuonna 2021.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA-menettely) tarkasteltavana hankkeena on L&T Teollisuuspalvelut Oy:n Kipsikorven materiaalinkäsittelykeskuksen perustaminen. YVA-menettelyä sovelletaan hankkeeseen YVA-lain 3 §:n 1 momentin ja liitteen 1 kohtien 11 a)* ja 11 b)** perusteella:

* 11 a) jätteiden käsittelylaitokset, joissa vaarallista jätettä poltetaan, käsitellään kemiallisesti tai biologisesti ja jotka ovat mitoitettu vähintään 5 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle, tai sijoitetaan kaatopaikalle

** 11 b) jätteiden käsittelylaitokset, joissa muuta kuin vaarallista jätettä käsitellään kemiallisesti ja jotka on mitoitettu vähintään 100 tonnin vuorokausittaiselle jätemäärälle, käsitellään biologisesti ja jotka ovat mitoitettu vähintään 35 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle, tai sijoitetaan kaatopaikalle, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

Kipsikorven materiaalinkäsittelykeskuksen YVA-menettelyssä tarkastellaan kahta hankkeen toteutusvaihtoehtoa (VE1, VE2) sekä vaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta (VE0). Hankkeen toteutusvaihtoehdot VE1 ja VE2 eroavat toisistaan vain vuosittain vastaanotettavien jätteiden ja muiden materiaalien enimmäismäärän osalta.

Vaihtoehto VE0 – hanketta ei toteuteta.

Hankealueelle ei rakenneta suunnitelman mukaista materiaalinkäsittelykeskusta. Toimintaa jatketaan voimassa olevan ympäristöluvan mukaisilla alueilla ympäristöluvan mukaisesti.

Vaihtoehto VE1 – materiaalinkäsittelykeskuksen perustaminen.

Alueelle vastaanotettavien jätteiden määrä on enintään 150 000 t/a. Hankealueelle rakennetaan suunnitelmien mukainen materiaalinkäsittelykeskus, joka käsittää

- voimassa olevan ympäristöluvan mukaisen vaarattoman jätteen loppusijoitusalueen (pinta-ala yhteensä 30,3 ha, täyttötilavuus 2,8 milj. m³ rtr)
- vaarallisen jätteen loppusijoitusalueen (pinta-ala 19,1 ha, täyttötilavuus 2,8 milj. m³ rtr)
- materiaalien käsittelykentät (yhteensä 6,9 ha)

Vaihtoehto VE2 – materiaalinkäsittelykeskuksen perustaminen.

Alueelle vastaanotettavien jätteiden määrä enintään 300 000 t/a. Hankealueelle rakennetaan suunnitelmien mukainen materiaalinkäsittelykeskus, joka käsittää

- voimassa olevan ympäristöluvan mukaisen vaarattoman jätteen loppusijoitusalueen (pinta-ala yhteensä 30,3 ha, täyttötilavuus 2,8 milj. m³ rtr)
- vaarallisen jätteen loppusijoitusalueen (pinta-ala 19,1 ha, täyttötilavuus 2,8 milj. m³ rtr)
- materiaalien käsittelykentät (yhteensä 6,9 ha)

ASIAN VIREILLETULO

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on tullut vireille 17.5.2022, kun hankkeesta vastaava L&T Teollisuuspalvelut Oy toimitti ympäristövaikutusten arviointiohjelman yhteysviranomaiselle. Arviointiohjelma oli nähtävillä 23.5.- 23.6.2022 ja yhteysviranomaisella antoi siitä lausuntonsa 21.7.2022.

Hankkeesta vastaava toimitti 2.8.2023 yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (jäljempänä arviointiselostus) sen käsittelyä ja perustellun päätelmän antamista varten.

ARVIINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomaisella tiedotti arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 9.8. – 10.10.2023. Kuulutus ja arviointiselostus julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/varsinais-suomi ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/kipsikorvenkasittelykeskusPoriYVA Ilmoitus kuulutuksesta lähetettiin Porin kaupungille julkaistavaksi sen verkkosivuilla. Lisäksi arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen tiedotettiin Satakunnan Kansa ja Satakunnan Viikko -lehdissä julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiselostukseen on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa Porin kaupungin Palvelupiste Porinassa osoitteessa Yrjönkatu 13, Pori.

Arviointiselostuksesta ei nähty tarpeelliseksi järjestää yleisötilaisuutta, sillä arviointiohjelmaa koskevaan yleisötilaisuuteen ei osallistunut yhtään kuulijaa, eikä arviointiohjelmasta annettu yhtään mielipidettä tai muistutusta. Ympäristöhallinnon verkkosivuille laadittiin kuitenkin hankkeesta kirjallinen yhteenveto, jossa esitettiin tiivistettynä arviointiselostuksen sisältö ja johtopäätökset.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomainen pyysi lausunnot arviointiselostuksesta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee sekä hankealueen läheisyydessä sijaitsevilta kyläyhdistyksiltä.

Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle kuusi lausuntoa ja yksi mielipide, jotka on esitetty kokonaisuudessaan alla.

Annetut lausunnot ja mielipiteet

Porin kaupunki, kaupunkisuunnittelu: *Suunnittelualueella on voimassa vuonna 2012 hyväksytty Peittoon osayleiskaava. Osayleiskaavassa alue on osoitettu jätteenkäsittelyalueeksi (EJ-2). Hankealueesta osa on kaavoitettu jätteen loppusijoitukseen varatuksi alueeksi (e2). Alueen länsireuna on kaavoitettu jätteenkäsittelyä sekä allas- ja huoltotoimintaa varten varatuksi alueen osaksi (e1). Lisäksi alueelle on kaavoitettu tuulivoimaloille varattu alueen osa (tv-1) ja tuulivoimalan suojavyöhykettä (sv). Alueen etelä- ja itäreunalle on osoitettu suoja-alueeksi varattu alueen osa (su).*

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa. Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä on vireillä asemakaava 609 1718 (Peittoon kierrätyspuisto). Asemakaavaehdotus on ollut nähtävänä 17.5.2023 - 17.6.2023.

Nyt lausunnolla oleva hanke ei vaikeuta Peittoon alueen jatkoasemakaavoitusta. Hankkeen aluevaraukset on otettavissa huomioon myöhemmin toteutuissa asemakaavoitushankkeissa.

Porin kaupungin ympäristö- ja terveysturvallisuus: *Hankkeessa on tarkoitus laajentaa aikaisempaa jätteiden läjitysalueita ja - toimintaa monipuolisemmaksi materiaalinkäsittelykeskuksen toiminnaksi. Hankealue sijaitsee jätteenkäsittelyalueeksi oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa osoitetulla alueella, joten hanke edistää alueiden tehokasta käyttöä.*

Arviointiohjelmassa on riittävällä tavalla esitetty arvioitavat vaikutukset. Riskejä ja niihin varautumista arvioitaessa tulee erityistä huomiota kiinnittää alueella käsiteltäviin vaarallisiin jätteisiin liittyviin seikkoihin sekä häiriö- ja poikkeustilanteiden mahdollisiin vesistövaikutuksiin. Häiriö- ja poikkeustilanteissa tulee huomioida sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen.

Satakunnan Museo: Satakunnan Museo on antanut 20.6.2022 lausuntonsa hankkeen YVA-ohjelmasta. Lausunnossaan museo totesi, että hankealueella on toteutettu Porin Peittoon tuulivoimapuiston YVA-menettelyn yhteydessä arkeologinen inventointi (FM Kalle Luoto/FCG Finnish Consulting Group Oy). Alueella ei havaittu muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Hankkeella ei ole vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Lausunnossaan Satakunnan Museo kiinnitti huomiota siihen, että YVA-ohjelmassa ei ollut riittävällä tavalla huomioitu alueen kulttuuriympäristö- ja maisema-alueita. Museo huomautti lausunnossaan, että YVA-selostuksessa tulee huomioida lähiympäristön valtakunnallisesti merkittävä Ahlaisten kulttuurimaisema (VAMA2021) sekä maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt.

Satakunnan Museon kulttuuriympäristöön ja maisemaan liittyvät kannanotot on osittain huomioitu YVA-selostuksessa. Hankkeen vaikutuksia on arvioitu lähtökohtaisesti riittävästi, joskin varsinainen näkymäalueanalyysikartta jää jo kokonsa puolesta melko vaikeaselkoiseksi. Myös lähtötietoja tulee edelleen täydentää ja selkeyttää. Sivuilla 232 ja 234 esitetystä kartoissa on esitetty Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetut kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet sekä muinaisjäänökset. Karttaselitteessä punaisella katkoviivalla osoitetut RKY-alueet on esitetty muodossa kulttuuriympäristö. Selkeyden vuoksi tulisi osoittaa, että ne ovat valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009) ja Ahlaisten kulttuurimaisema valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA 2021). Kartassa tulisi tällä tavoin esitettynä näkyä myös maakunnallisesti merkittävät yksittäiskohteet (Satakunnan rakennusperintö 2005), jotka ovat osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 merkinnällä kh. Maakunnallisesti merkittävien arvoalueiden kuvaustekstit puuttuvat edelleen selostuksesta. Kuten Satakunnan Museo on jo aikaisemmassa lausunnossaan maininnut, löytyvät maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt sekä yksittäiskohteet kuvauksineen y-pakki-sovelluksesta (y-pakki.fi). Vaihtoehtoisesti kohteet kuvauksineen on katsottavissa teoksesta Satakunnan kulttuuriympäristöt – eilen, tänään huomenna (toim. Niina Uusi-Seppä 2012).

Satakunnan Museolla ei ole toimialansa puitteissa muuta huomautettavaa YVA-selostuksesta.

Satakunnan pelastuslaitos: Kipsikorven materiaalikeskuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (2.8.2023) on tunnistettu riskiksi alueella tapahtuvat tulipalot. Tulipaloja voi aiheutua jätteiden käsittelyn yhteydessä esim. kipinöinnin seurauksena. Jätteet voivat myös syttyä itsestään. Tulipalot voivat levitä materiaalinkäsittelykeskuksen ulkopuolelle, minkä lisäksi jätteiden epäpuhtaasta palamisesta voi muodostua ilmaan haitallisia savukaasuja. Tulipalojen varalta materiaalinkäsittelykeskuksen alueelle varataan riittävä alkusammutuskalusto. Palavien jätteiden varastointimäärät pidetään mahdollisimman pienenä ja palavat jätteet varastoidaan kenttäalueilla tai tarvittaessa halleissa. Palavat ja herkästi syttyvät jätteet pyritään mahdollisuuksien mukaan varastoimaan mahdollisimman kaukana toisistaan tulipalojen leviämisen estämiseksi. Palavien jätteiden varastoamat voidaan erottaa toisistaan esim. palamattomien

jätteiden varastoauomoilla, kuten maa-aineksilla. Materiaalinkäsittelykeskuksen tasausaltaissa pidetään vettä, jotta se on tarvittaessa käytettävissä sammutusvetenä.

Toiminnanharjoittajan tulee huomioida seuraavat seikat:

1. Kohteeseen tulee olla pelastustoimella riittävän pääsy vähintään kahdesta eri suunnasta mahdollisia sammutustoimenpiteitä varten.

2. Kohteessa (tai lähialueella) tulee olla riittävästi saatavilla sammutusvettä pelastustoimintaa varten. Sammutusvesi voidaan rakentaa erillisenä palopostiverkostona tai joko olemassa olevaa tai erikseen rakennettavana luonnonvedenottoaikkana. Sammutusveden tarve ja sijainti voidaan arvioida myöhemmin, kun paloriskit on tarkemmin arvioitu.

3. Palamiskelpoinen materiaali tulee varastoida siten, että sen sammuttaminen on mahdollista ja mahdollisen palon leviäminen on estetty, sekä varataan tilaa mahdollisen palavan materiaaliaineksen siirtämiseen toiseen paikkaan sammutusta varten. Jätekasojen varastoinnin paloturvallisuudelle ei ole olemassa varsinaista ohjeistusta. Toiminnanharjoittajan tulee ennen varastointia laatia suunnitelmat varastoinnin paloturvallisuudesta, jotka tulee esitellä pelastusviranomaiselle. Tarvittaessa suunnittelussa tulee hyödyntää oletettuun palonkehitykseen perustuvaa simulointia.

Muuten pelastusviranomaisella ei ole huomautettavaa.

Satakuntaliitto: Satakuntaliitto kiinnitti YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa huomiota mm. tarpeeseen arvioida maankäyttöä koskevien tavoitteiden toteutumista alueella, Satakunnan maakuntakaavojen yhdistelmäkartan laajuuteen ja valtakunnallista maisema-aluetta koskevan tiedon päivystartarpeeseen (VAMA 2021). Lisäksi lausunnossa nostettiin esiin tarve täydentää aluetta koskevaa tietopohjaa ajantasaisilla luontoselvityksillä.

Lausunnossa esitetyt kannanotot on otettu huomioon arviointiselostuksen laadinnassa. Satakuntaliiton käsityksen mukaan lausunnolla oleva ympäristövaikutusten arviointiselostus on laadittu asianmukaisesti ja Satakuntaliitolla ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES): Selostuksesta ei käy ilmi vaarallisten jätteiden vaaraominaisuudet (CLP) eikä laitosalueelle käsittelyyn tulevien vaarallisten jätteiden enimmäisvarastointimäärät, joten Tukes ei pysty luotettavasti arvioimaan toiminnan luvanvaraisuutta.

Kemikaaliturvallisuuslain tarkoittamaa toiminnan laajuutta ja lupatarvetta määritettäessä huomioidaan esimerkiksi prosessikemikaalit ja polttonesteet, mutta jätekemikaaleista ainoastaan suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat aineet (VNa 685/2015 Liite 1 jaksot H, P, E ja O). Myös toiminnan luonne vaikuttaa harkinnassa, koska kyse on toiminnasta, jota koskee ympäristölainsäädännön velvoitteet ympäristön pilaantumisen estämisestä. Luvan tarpeen tunnistaminen on toiminnanharjoittajaa koskeva velvoite ja tästä tulee olla tarvittaessa yhteydessä Tukesiin.

*Jos tuotantolaitoksessa on tai voi olla vaarallisia kemikaaleja, joita CLP-asetus ei koske, esimerkiksi jätteet, mutta joilla kuitenkin on tai voi olla tuotantolaitoksen olosuhteissa vastaavanlaisia ominaisuuksia suuronnettomuuden mahdollisuuden kannalta, luokitellaan ne väliaikaisesti mainituissa asetuksissa esitettyjen periaatteiden mukaisesti. VNa 685/2015
Liite 1*

Selostuksessa mainittujen vaarallisten jätteiden seassa voi olla korkean riskin kemikaaleja, jotka aiheuttavat suuronnettomuusvaaran. Esimerkiksi jätteenpolttolaitoksien tuhkiin tiedetään kertyvän dioksiineja ja furaaneja. Hienojakoisen lentotuhkan käsittelyssä voi tavanomaisen toiminnan aikana syntyä pölypäästöjä, jotka aiheuttavat vaaran yksittäisille työntekijöille. Tämän estämiseksi tulisi noudattaa työsuojelullisia riskinhallintakeinoja. Käsittelyssä voi tapahtua myös merkittäviä pölypäästöjä onnettomuuden seurauksena, mikä saattaisi altistaa suuren ihmisjoukon laitoksen alueella terveydelle vaarallisille aineille. Onnettomuusskenaariot eivät kuitenkaan todennäköisesti ole vakavampia kuin tuhkia tuottavissa polttolaitoksissa eivätkä nämä laitokset ole Tukesin valvonnassa tuhkien aiheuttamien riskien vuoksi, joten Tukes katsoo, että loppusijoitukseen liittyvään tuhkien käsittelyyn ei selostuksessa esitettyjen tietojen perusteella todennäköisesti velvoitettaisi kemikaaliturvallisuusluvan hakemista.

Selostuksen perusteella toimintaan ei liity vaarallisten kemikaalijätteiden jalostamista hyödynnettäviksi vaarallisiksi raakakemikaaleiksi tai vaarallisten kemikaalijätteiden käsittelyä vaarattomiksi esimerkiksi fysikaalis-kemiallisilla prosesseilla. Jätteiden loppusijoittaminen kaatopaikalle ei ole kemikaaliturvallisuuslain tarkoittamaa varastointia eikä loppusijoitettuja määriä siten huomioida lupaharkinnassa.

Toiminnan riskejä selostavassa osiossa (kohta 3.11) on tunnistettu pölyjen aiheuttamat riskit sekä mainittu varautuminen pölypäästöjen estämiseksi: Pölyämistä aiheutuu jätteiden laadusta riippuen niiden kuljetuksen, vastaanoton ja käsittelyn yhteydessä. Pölyämisen määrään vaikuttavat jätteen ominaisuuksien kuten kosteuspitoisuuden lisäksi vallitsevat sääolosuhteet (tuulisuus, sademäärä, vuodenaika). Pölyämistä torjutaan tarvittaessa kastelemalla käsiteltäviä materiaaleja, kastelemalla tai suolaamalla tie- ja kenttäalueita sekä teiden ja kenttien puhtaanapidolla.

Toiminnalle laadittavassa riskinarviossa tulee käsitellä tarkemmin pölyjen mahdollisesti sisältämien vaarallisten komponenttien aiheuttamaa riskiä työntekijöille sekä laitoksen ulkopuolelle. Laitoksen on varauduttava estämään tunnistetut onnettomuudet ja rajoittamaan niiden vaikutuksia. Koska käsittelyprosesseja ei ole tarkemmin selostuksessa kuvattu, ei Tukes voi arvioida, onko selostuksen onnettomuusriskejä käsittelevä osio ympäristövaikutusten osalta kattava. Lausunnossa mainitut asiat on syytä huomioida toiminnan jatkosuunnittelussa ja valvonnassa.

Suomen luonnonsuojeluliitto Pori ry:n mielipide: Korostamme, että Suomen ilmastolakiin on kirjattu hiilivähennystavoite, joita noudattamalla saavutetaan maassamme hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. On tärkeää, että jokainen uusi satakuntalainen hanke pikemminkin edistää kuin ehkäisee tavoitteen toteutumista. YVA-selvityksen perusteella voidaan havaita että Kipsikorven jätteenkäsittelylaitoksen laajennushankkeen vaihtoehdot VE1 (kokonaismäärä enimmillään 150 000 t / a, josta

loppusijoituksen osuus 60 000 t) ja VE2 (enimmillään 300 000 t / a, josta loppusijoituksen osuus 120 000 t) toteutuessaan johtaisivat laitoksen hiilijalanjäljen kasvamiseen jopa 10% vuositasolla nykytilaan verrattuna.

Maapallon luonnon ja ilmaston tila on vakava. Vuonna 2023 pelkästään Euroopassa on Kreikan ennätyshelteiden lietsomissa maastopaloissa menetetty noin 161 008 hehtaaria metsä- ja maapinta-alaa ja ilmakehään on vapautunut 7, 93 miljoonaa tonnia hiilidioksidia. On vain ajan kysymys, kuinka kauan Suomessa (ja Porin seudulla) välttään poikkeuksellisten lämpötilojen tms. aiheuttamilta metsäpaloilta. Jätteenkäsittelytoiminnot lisäävät osaltaan riskiä, koska jäteaines saattaa syttyä palamaan spontaanisti. On myös varottava yritystoimintaa, joka entisestään pahentaa ilmaston lämpenemistä ja aiheuttaa tuhoja rajojemme ulkopuolella.

YVA-selvityksessä laajentumishankkeen perusteita esitellään seuraavasti

"Hankkeen tavoitteena on materiaalien hyötykäytön edistäminen Satakunnassa hyödyntäen erityisesti Peittoon kierrätyspuiston tarjoamia mahdollisuuksia. Erilaisten käytännön kokeilujen ja pilotointien kautta on tarkoitus paitsi vähentää jätettä myös luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Hankkeen aikana kartoitetaan Satakunnan alueen hyödyntämättömiä teollisuuden ja rakentamisen sivuvirtoja, etsitään niille hyötykäyttökohteita ja viedään aiemmin tunnistettuja kehittämisaiheita ja symbioosipotentiaaleja askel eteenpäin. Painopiste on erityisesti kokeiluissa ja demonstraatioissa, joita voidaan toteuttaa Peittoossa tai joissa voidaan hyödyntää Peittoon aluetta materiaalien varastointiin tai käsittelyyn. (Priztech, 2021)"

Vastaavasti suunnitelmissa VE1 ja VE2 kaavaillaan Peittoon teollisuuspuiston alueella, jossa jo nyt toimii useita kierrätysalan yrityksiä, peräti 26 ha:n laajuisen metsäalueen kaatamista erilaisia kenttä- ja uudisrakenteita varten.

Alueella elää lukuisia uhanalaisia lintulajeja ((haarapääsky, räystäspääsky, pensastasku, hömötiainen, työhtötiainen, viherpeippo ja pajusirkku), joiden elinympäristölle hankkeen vaikutukset on arvioitu suuriksi. Monille lintu- ja muille eläinlajeille sekä kasveille kodin, turvapaikan sekä ruokailuympäristön tarjoavan jo verrattain varttuneen (40–80 vuotta) metsän hävittämisen lisäksi lisärakentaminen asfaltoimisineen merkitsisi myös hiiltäsitovan kasvustoisen pintamaan kuorimista. Pintamaa on sekin rajallinen ja yhä hupeneva luonnonvara.

Hyötykäytön oikeansuuntainen edistämistavoite ei mielestämme vaadi tällaisia metsäluonnon haitallisia hakkuita vaan yrityksen nykyisten toimitilojen (ja intellektuaalisen pääoman) tehokkaampaa ja innovatiivisempaa käyttöä. Jätteidenkäsittelytoiminta sekä muu teollisuus tulee joka tapauksessa sijoittaa jo valmiiksi rakennetuille maa-alueille. Rakentamattomia maa-aloja tulee vaalia jotta luontokato saadaan pysäytettyä. Satakuntalaisen teollisuuden ei saa antaa pahentaa ilmaston tilaa hiilinielujen poistamalla. Peittoon teollisuuspuisto altistuu jatkossa väistämättä toimintaympäristön riskitekijöiden kasvulle (ilmastonmuutoksesta aiheutuvat helteet, rajumyrskyt, tulvat...). Mitkä ovat seuraukset jos jokin näistä ilmiöistä aiheuttaa poikkeustilanteen alueella jossa varastoidaan vaarallista jätettä? Voimakkaiden sateiden yllättävistä vaikutuksista maaperään, tiestöön ja rakennuksiin on jo esimerkkejä läheltä kuluvan syksyn osalta, Keski-Ruotsista ja Norjasta. Vetäytyvä tulvavesi voi aiheuttaa maansortumia.

"Mahdollisissa onnettomuus- ja poikkeustilanteissa haitta-aineita voi päästä imeytymään maaperään ja edelleen pohjaveteen, mikäli kenttä- tai loppusijoitusalueiden pohjarakenteet ovat vaurioituneet. Rakenteiden toimintaa ja kuntoa tarkkaillaan jatkuvasti toiminnan aikana, ja mahdolliset korjaustoimenpiteet suoritetaan välittömästi. Toiminnan aikana vaikutuksia pohjaveteen seurataan alueelle asennetuista pohjaveden havaintoputkista säännöllisesti. Kipsikorven alueelta ei ole hydraulista yhteyttä luokitelluille pohjavesialueille."

Selvityksen mukaan jo tavanomaisissa olosuhteissa "Loppusijoitusalueiden riskit liittyvät sortumiin, rakenteiden painumiseen ja jätetäytön epätasaiseen painumiseen." (s. 63)

Pohjavesien suojelun osalta YVA-selvitys osoittaa, että pohjavesien tarkkailussa Kipsikorven keskuksen toiminta on jo nykylaajuudessaan käsittely- ja läjitysalueiden alapuolisissa pohjavesiputkissa P1, P3b, P6, P9, P10, P11, P12 ja P13 kuormittavaa: "Kuormittuminen näkyy lähinnä veden kohonneena tai kohoavana sähkönohjavuutena sekä sulfaatti- ja/tai kloridipitoisuutena. Sulfaattipitoisuus on kohonnut myös Vesijärven kosteikossa sijaitsevassa pohjavesiputkessa P15, jonka on ajateltu sijaitsevan läjitysalueiden vaikutuksen yläpuolella." (s. 103)

Toiminnan laajentaminen todennäköisesti heikentäisi pohjavesiesiintymien laatua edelleen. Arvioitua korkeampien sulfaattimäärien ohjautuminen mereen on jo osoittautunut Kipsikorven toiminnan ongelmaksi.

"Vuonna 2022 sulfaattia ajautui Strömsuntinon kautta mereen virtaamamittarin keskimääräisten kuukausivirtaamien ja kuukausittaisten vedenlaatutulosten mukaan laskettuna noin 162 t (v. 2021 219 t). Määrä on suurempi kuin L&T Teollisuuspalvelut Oy:n Kipsikorven kaatopaikan arvioitu sulfaattikuormitus (90–94 t/a, n=12) tai koko teollisuuskaatopaikka-alueelta tuleva vuosikuormitus (103 t/a). Vuonna 2022 sulfaattikuormitus mereen oli 4-kertainen täysin luonnontilaiseen valuma-alueeseen verrattuna." (s. 134)

Huomattava osa Peittoossa raivattavaksi suunnitellusta pinta-alasta (19, 1 ha) on varattu vaarallisen jätteen loppusijoitukseen. Toteamme tästä että jätteiden loppusijoituspaikka on ajatuksena vanhanaikainen. Voidaan kysyä, mihin näin suurta loppusijoitusaluetta oikeastaan tarvitaan jos laajennustarvetta perustellaan kiertotalouden kehittämisellä. Kiertotaloudessa jäte muuntuu uudelleen raaka-aineeksi. Jätteenkäsittelykapasiteetin kasvattamisen sijaan tarvitaan urauurtavia toimia, jotka minivoivat syntyvän jätteen (tuotannon ja kulutuksen) määrää.

Esitettyjen näkökohtien perusteella kannatamme VE0:n toteutumista (toiminta jatkuu nykyisessä laajuudessaan).

ARVIOINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU SEKÄ LAATIJOIDEN PÄTEVYYS

Yhteysviranomainen on tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun, ja toteaa tältä osin seuraavaa:

L&T Teollisuuspalvelut Oy:n käsittelykeskuksen toimintaa koskeva arviointiselostus täyttää YVA-lain 19 §:ssä ja YVA-asetuksen 4 §:ssä arviointiselostukselle säädetyt sisältövaatimukset. Selostus on laadittu hanketta koskevan arviointiohjelman ja pääosin yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta. Selostuksen perusteella on mahdollista muodostaa kokonaiskuva hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista hankealueella sekä tunnistaa ja arvioida hankkeen merkittävät vaikutukset ja arvioida hankkeen toteuttamiskelpoisuutta.

Edellä todetusta huolimatta selostuksessa on yhteysviranomaisen tarkastelun perusteella joitakin puutteita ja epävarmuustekijöitä, koskien etenkin hankkeen kuvausta sekä hankkeen vaikutuksia luonnonympäristöön, maankäyttöön ja maisemaan, ilmastoon ja luonnonvarojen käyttöön ja kiertotalouteen. Selostuksessa olisi myös voitu keskittyä enemmän hankkeen merkittäväksi arvioituihin vaikutuksiin ja nostaa ne tekstissä selkeämmin esille muista vaikutusarvioinneista. Selostuksen teksti oli sujuvaa ja johdonmukaista, mutta kuvat olivat pieniä ja epäselviä ja siksi osittain hankalasti luettavia. Todetut puutteet ja epävarmuudet ovat kuitenkin luonteeltaan sellaisia, etteivät ne estä arvioimasta hankkeen todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia.

Yhteysviranomaisen tarkemmat huomiot vaikutusarviointien riittävydestä ja laadusta sekä niiden perusteella tehdyistä johtopäätöksistä on tuotu esiin jäljempänä yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä.

Hankkeen ja hankealueen kuvaus sekä arvioitavat vaihtoehdot

Hankekuvausta on tarkennettu YVA-selostukseen mm. vastaanotettavien jätejakeiden ja käsittelymenetelmien sekä toimintojen sijoittumisen osalta. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen kuvaus on selostuksessa pääosin esitetty riittävästi, mutta edelleen jää osin epäselväksi, mitkä jätteet käsitellään ja varastoidaan halleissa ja mitkä kentällä sekä miten ja mihin lietemäiset jätteet (teollisuuslietteet, betoniliete, jätevesien lietteet) vastaanotetaan. Tarkemmat tiedot on esitettävä viimeistään lupakäsittelyn yhteydessä.

Yhteysviranomaisen huomautti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että vaikutusten arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota siihen, että myös nollavaihtoehdon (VE0) vaikutukset arvioidaan siten, että nykyisestä toiminnasta jo aiheutuneita ympäristövaikutuksia ja tulevia pitkäaikaisvaikutuksia arvioidaan. Selostuksessa vaikutusten sanallinen arviointi on vaihtoehdon VE0 osalta jäänyt arvioitujen vaikutusten osalta kuitenkin vähäiseksi ja pääosin vaihtoehto VE0:n vaikutukset on kuitattu toteamuksella ”toiminnasta ei aiheudu nykyisen ympäristöluvan mukaisesta toiminnasta poikkeavia vaikutuksia”. Hankkeen toteuttamatta jättämisellä on kuitenkin sekä suoria että välillisiä positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia mm. hankealueen kehitykseen ja maankäyttöön, luonnonympäristöön ja luonnonvarojen käyttöön ja kiertotalouteen ja siksi niitä olisi ollut tarpeen kuvata ja arvioida tarkemmin.

Selostuksessa ei myöskään ole esitetty perusteluja hankevaihtoehtojen valinnalle, vaikka yhteysviranomaisen huomautti perusteluiden puuttumisesta jo arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa. Hankkeen toteuttamisvaihtoehdot poikkeavat toisistaan vain vastaanotettavien jätteiden vastaanottomäärien osalta, kun vaihtoehtoina olisi voitu tarkastella myös muilla tavoin erilaisia ja erikokoisia toteuttamisvaihtoehtoja. Arviointiselostuksessa olisi tullut esittää perustelut esitettyjen hankevaihtoehtojen valitsemiselle, eli miten ja miksi kyseiset hankevaihtoehdot on valittu.

Arviointiselostuksen laatijoiden pätevyys

Yhteysviranomaisen totesi arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että arviointiselostuksen luonto- ja pintavesivaikutusten arvioinnissa on tarpeen hyödyntää biologin tai muun vastaavan pätevyyden omaavan henkilön asiantuntemusta niiden henkilöiden lisäksi, jotka olivat osallistuneet arviointiohjelman laadintaan.

Arviointiselostuksen on laatinut hankkeesta vastaavan toimeksiannosta YVA-konsultti Envineer Oy. Arviointiselostuksessa on esitetty arviointiselostuksen laatimisesta ja arvioinnista vastaavat henkilöt ja heidän pätevyytensä. Yhteysviranomaisen katsoo, että esitettyjen tietojen perusteella hankkeesta vastaavalla on ollut käytettävissään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arvioinnin ja sen erillisselvitysten toteuttamiseen.

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä sisällytetään hanketta koskeviin lupapäätöksiin YVA-lain 26 §:n mukaisesti. Lupapäätöksistä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu perusteltu päätelmä on huomioitu.

Arviointiselostuksen, kuulemispalautteen ja oman lisätarkastelunsa perusteella yhteysviranomaisen esittää perusteltuna päätelmänään L&T Teollisuuspalvelut Oy:n hankkeen merkittävistä vaikutuksista seuraavaa:

Hankkeen merkittävät vaikutukset ja niiden perustelut sekä toteuttamiskelpoisuus

Yhteysviranomaisen katsoo, että L&T Teollisuuspalvelut Oy:n Kipsikorven materiaalinkäsittelykeskushankkeen merkittävimpiä ympäristövaikutuksia ovat vaikutukset luonnonympäristöön, maankäyttöön ja maisemaan, luonnonvarojen käyttöön ja kiertotalouteen, pinta- ja pohjavesiin, ilmastoon sekä elinoloihin ja viihtyvyyteen. Hankkeella voi olla myös positiivisia vaikutuksia aluetalouteen ja sitä kautta väestöön sekä kiertotalouteen.

Hankkeen pitkäikäisyys ja pysyvyys sekä yhteisvaikutukset muiden alueen toimijoiden kanssa korostavat vaikutusten merkittävyyttä. Haitallisten vaikutusten rajoittamiseen, hallintaan ja seurantaan tulee kiinnittää erityistä huomiota jatkosuunnittelussa ja lupamenettelyissä.

Tehtyjen arviointien perusteella kummastakaan toteuttamisvaihtoehdosta ei ennakolta arvioiden voi kuitenkaan katsoa aiheutuvan sellaisia todennäköisesti merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka olisivat esteenä hankkeen jatkosuunnittelulle ja tarvittavien viranomaislupien hakemiselle. Vaihtoehdossa VE2 voi aiheutua enemmän pölyä, melua ja hajua ja lisäksi liikennemäärät ovat jonkin verran isompia kuin vaihtoehdossa VE1, mutta ympäristövaikutusten kannalta vaihtoehdoissa ei ole merkittävää eroa.

Yhteysviranomainen kuitenkin muistuttaa, että arviointiselostuksessa esitetyt arviot hankkeen ympäristövaikutuksista ovat monelta osin riippuvaisia selostuksessa esitettyjen lieventävien ympäristötoimenpiteiden toteuttamisesta ja ympäristönäkökohtien riittävästä huomioimisesta rakentamisessa, toiminnassa ja suojausratkaisuissa. Tämä tulee huomioida hankkeen myöhemmissä vaiheissa ja lupamenettelyissä. Lisäksi yhteysviranomainen on havainnut vaikutusten arvioinneissa puutteita ja täydennystarpeita. Perustellussa päätelmässä esitettävät lisätäydennystarpeet ja muut huomiot tulee ottaa huomioon mahdollisen lupakäsittelyn yhteydessä.

Vaikutukset luonnonympäristöön (kasvillisuus, eliöt, luonnon monimuotoisuus, luontokohteet)

Vaikutusten luonnonympäristöön arvioidaan olevan vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 pieni kielteinen. VE0:n osalta selostuksessa todetaan vain, että luonnonympäristöön ei kohdistu muutoksia ja ne säilyvät nykytilassa, muuttuen nykyisen ihmistoiminnan ja luonnon omien prosessien mukaisen kehityksen mukaisesti. Arvioinnin mukaan vaihtoehdossa VE2 voi aiheutua vaihtoehtoa VE1 enemmän pölyä, visuaalista häiriötä ja melua, mutta häiriön vaikutusalueen kannalta vaihtoehdoissa ei ole merkittävää eroa. Molemmissa vaihtoehdoissa muun muassa alueen laajuus ja loppusijoitusalueiden korkeudet sekä vastaanotettavat jätejakeet ovat samat.

Yhteysviranomainen on nostanut hankkeen vaikutukset luontoympäristöön merkittäväksi, sillä hanke sijoittuu Vesijärven ja Kuivattujärven vaikutusalueille. Yhteysviranomainen katsoo, että alueella tehdyt luontoselvitykset ovat osittain puutteellisia kuten selostuksessa ja sen liitteenä olevassa täydennysselvityksessä on hyvin todettu. Luontotyyppiselvitys on tehty, mutta kuten siinäkin todetaan, ei selvityksen ajankohta ollut soveltuva ko. direktiiviselvityksille (täydennysselvitys on tehty 2.9.2023).

Yhteysviranomaisen käsityksen mukaan laajennushankkeiden maankäytön muutoksia ja vesistövaikutuksia järviin ei ole myöskään käsitelty riittävästi. Selostuksessa olisi tullut arvioida esimerkiksi se, vaikuttaako hanke Vesijärven ja Kuivattujärven vesimääriin kuivattavasti (muutokset järviin tulevissa valumissa) ja tuleeko käsittelykentiltä tai muualta ympäristöstä toiminnan seurauksena vesistöjen tilaa muuttavaa erityistä ainekuormitusta.

Hankealueen vedet kulkevat tasausaltaan kautta Strömsuntinojaan, joten Kuivattujärvi jää ainakin osittain valuma-alueen yläpuolelle. Toisaalta selostuksessa on todettu että *"Kipsikorven loppusijoitusalueen suotovesien vaikutus Kuivattujärvestä laskevan ojan veden laatuun on näkynyt jossain määrin jokaisella pintavesien havaintokerralla. Suotovesien vaikutus oli selvimminkin havaittavissa ojan veden laadussa kesäkuun alun ja elokuun alun välisenä aikana, jolloin ojan virtaamat olivat pieniä"*.

Yhteysviranomainen katsoo, että ennen luvan hakemista alueella on vielä tehtävä oikea-aikaiset (kevät) direktiivilajien (sudenkorennot ja viitasammakko) selvitykset. Selvitykseen on sisällytettävä Kuivattujärvi ja Vesijärvi luhtineen. Tämänhetkinen tilanne uhkineen on selvityksessä kuvattava tarkasti ja arvioitava eri toimien yhteisvaikutusta. Toiminnan vesistövaikutuksia direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin on arvioitava

tarkemmin (maankäyttö, ympärysojat, kuormitus) ja arviointiin on sisällytettävä myös lieventävät toimet. Kuivattujärven ja Vesijärven alueet eivät saa kuivahtaa toimien seurauksena.

Vesijärven merkitystä linnustolle ei ole varmistettu, mutta arvioinnin mukaan se voi olla linnustollisesti arvokas kohde. Tästä syystä yhteysviranomaisen katsoo, että ennen luvan hakemista tulee tehdä Vesijärven linnustaselvitys.

Yhteysviranomaisen käsityksen mukaan on epätodennäköistä, että hankealueella on sahalehteä, joten sen esiintymistä ei ole tarve selvittää.

Hankkeen toteutuksen yhteydessä tulee varmistaa, etteivät ympärysojat vaikuta järvien pinnankorkeuksiin ja direktiivilajien olosuhteisiin. Seurannalla on varmistuttava, että direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikat eivät heikkene. Lupahakemuksen yhteydessä tulee tarkastella mahdollisuuksia ja tarvetta lieventäviin tai kompensoiviin toimiin. Yhteysviranomaisen muistuttaa, että luonnonsuojelulakiin on lisätty mahdollisuus ekologiseen kompensaatioon. Lisäksi mahdollisten luontovahinkojen ehkäisy tulee olla lupahakemuksessa kattavasti selostettu.

Vaikutukset maankäyttöön, maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Yhteysviranomaisen nostaa hankkeen merkittäviin vaikutuksiin vaikutukset alueen yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön sekä maisemaan. Hanke on pitkäikäinen ja sen vaikutukset alueen maankäyttöön ovat pysyviä, joskin kyseessä on pääpiirteitään Peittoon osayleiskaavan mukainen toiminta.

Vaihtoehto VE0 ei aiheuta muutoksia nykytilaan. Selostuksessa esitetyn arvion mukaan kaikki vaihtoehdot ovat maakuntakaavojen ja osayleiskaavan mukaista toimintaa ja siten hanke toteuttaa alueen kaavoitusta. Vaihtoehtojen vaikutukset kaavoitukseen arvioidaan pieniksi ja myönteisiksi ja maankäyttöön pieniksi ja kielteisiksi.

Loppusijoitusalueet erottuvat maisemassa erityisesti hankealueen välittömässä läheisyydessä, mutta aluetta ympäröivä puusto estää näkyvyyden lähes kokonaan yli 2 km:n päähän hankealueesta. Maisemassa tapahtuvan pysyvän muutoksen johdosta, hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön arvioidaan selostuksessa nykytilaan verrattuna pieniksi ja kielteisiksi.

Yhteysviranomaisen katsoo, että YVA-selostuksessa on asianmukaisesti todettu aluetta koskevat Satakunnan maakuntakaava ja vaihemaakuntakaavat 1 ja 2 sekä alueella voimassa oleva Peittoon osayleiskaava. Selostuksesta kuitenkin puuttuu osa olennaisista merkintöjen selityksistä, mm. maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön merkintä sekä osayleiskaavan maanpinnan suurimman sallitun korkeusaseman (N2000) merkintä (kohdealueella + 38.40) ja maanpinnan suurimman sallitun kaltevuuden merkintä. Lisäksi selostuksen kuvan 63 olisi hyvä ollut olla terävämpi, jotta se olisi luettavissa.

Hankkeen toteutuksessa ja suunnittelussa tulee ottaa huomioon osayleiskaavan määräykset. Selostuksessa esitettyjen tietojen perusteella hanke näyttää noudattavan

osayleiskaavan edellä mainittuja suurimman sallitun korkeusaseman ja kaltevuuden merkintöjä. Jatkosuunnittelussa tästä on syytä varmistua.

Selostuksen karttojen mukaan hanke näyttäisi osittain sijoittuvan paitsi osayleiskaavan jätteenkäsittelyalueelle (EJ-2), pieneltä osin myös Kuivattujärveä ympäröivälle suojaviheralueelle (su). Rakentamisessa tulee ottaa huomioon suojaviheralueen käyttötarkoitus sekä se, että osayleiskaavamääräyksen mukaan suojaviheralueella ei sallita avohakkuita. Lisäksi vaarallisen jätteen loppusijoitusalue näyttää selostuksessa esitettyjen kuvien perusteella ulottuvan pohjoisosaltaan osin paitsi osayleiskaavan e2, myös e1 alueelle, joka on varattu jätteenkäsittelyä, eikä siis jätteen loppusijoitusta, varten.

Selostuksen melua käsittelevässä kohdassa 17.1.2 todetaan, että metsäkasvillisuus (puusto yms.) vaimentaa melua, mikäli kasvillisuusvyöhyke on riittävän korkea ja syvyys on suuri. Lisäksi todetaan, että materiaalinkäsittelykeskuksen alueen sisäpuolella puusto on hakattua. Toiminnassa ja luvitusten yhteydessä on syytä varmistua, että edellä mainitut puustoa ja sen täydentämistä koskevat osayleiskaavamääräykset on otettu ja otetaan huomioon.

Maiseman osalta (kohdassa 20.4) todetaan, että hankkeen aiheuttamia maisemavaikutuksia voidaan ehkäistä säilyttämällä puustoa hankealueen lähiympäristössä, etenkin maaston korkeimmilla kohdilla ja teiden varsilla ja että vaikutuksia hankealueen maisemaan voidaan tarvittaessa lieventää mm. istutuksilla tai suojavyöhykkeillä. Jatkosuunnittelussa on siten erityisen tärkeää noudattaa ainakin osayleiskaavan puustoa koskevia edellä todettuja määräyksiä. Tämä on tärkeää myös kohdassa 21.2. todetun retkeilyreitit (varaus myös osayleiskaavassa) viihtyisyyden kannalta.

Lisäksi yhteysviranomaisen huomauttaa, että vaikka jätteiden loppusijoitusalueet kohoavat toiminnan loppuvaiheessa vain hieman puuston ylärajan yläpuolella, jolloin maisemavaikutus jää todennäköisesti siten kokonaisuudessaan vähäiseksi, voi maisemallinen muutos yksittäisten tarkastelupisteiden osalta kuitenkin muodostua jopa huomattavan suureksi. Lisäksi ympäröivän puuston säilymistä ei käytännössä voida pitkällä aikavälillä varmistaa, sillä hankealueen ulkopuolella olevat kiinteistöt puustoineen eivät ole hankevastaavan omistuksessa, mikä lisää epävarmuutta maisemavaikutusten arviointiin.

Hankealueen ympäristö on jo nykyisellään ihmistoiminnan muuttamaa ja näistä merkittävimminä maiseman näkökulmasta voidaan mainita Peittoon teollisuuskaatopaikkojen keskittymä sekä olemassa tuulivoimapuisto. Maisemavaikutuksia voidaan lieventää alueen muotoilulla, maisemoinnilla ja suojapuustolla. Edellä esitetyt seikat huomioiden, ei hankkeen toteuttamisesta yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan voida katsoa aiheutuvan sellaisia merkittäviä haitallisia maisemavaikutuksia, että lupaa toiminnalle ei voitaisi myöntää. Ympäristölupakäsittelyn yhteydessä on mahdollista antaa tehokkaita määräyksiä maisemavaikutusten vähentämiseksi, mm. edellyttämällä riittävän leveän suojaviheralueen jättämistä tai istuttamista alueen ympärille.

Vaikutukset pintavesiin

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen normaalitoiminnassa muodostuvat vesistö päästöt eivät ole merkittäviä pintavesien laadun kannalta. Pintavesivaikutuksia voi kuitenkin syntyä Vesijärveen ja Kuivattujärveen (mahdolliset muutokset järviin tulevissa valumissa), kun hankealueen vesienjohtamisjärjestelyjä muutetaan ja siksi pintavesivaikutukset on nostettu merkittäväksi vaikutukseksi.

Hankealueen suljetun vaarattoman jätteen kaatopaikan suotovedet johdetaan jatkossakin tasausaltaaseen ja edelleen Strömsuntinojaan. Kaatopaikan laajennusalueella sekä nykyisellä kenttäalueella sekä rakennettavilla vaarattoman ja vaarallisen jätteen loppusijoitusalueilla ja kenttäalueilla muodostuvat vedet kerätään jatkossa alueelle rakennettaviin tasausaltaisiin, josta ne edelleen pumpataan viemäriin ja jätevedenpuhdistamolle. Ulkopuolisten vesien pääsy estetään hankealueen ympärille rakennettavilla ympärysojilla, joista vedet johdetaan Strömsuntinojaan ja edelleen mereen.

Nykytilanteeseen verrattuna vaihtoehdon VE0 mukaisen toiminnan vaikutusten alueen ympäristön pintavesiin arvioidaan jatkossa vähenevän, kun käytössä olevan loppusijoitusalueen sekä käsittelykentän vedet johdetaan rakennettavan viemäriin kautta jätevedenpuhdistamolle. Vaihtoehtoon VE0 verrattuna vaihtoehtojen VE1 ja VE2 mukaisen toiminnan vaikutusten alueen ympäristön pintavesiin arvioidaan olevan samankaltainen. Uusien rakennettavien alueiden likaantuneet vedet johdetaan rakennettavaan viemäriin ja edelleen jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Ympäristön pintavesiin johdetaan jatkossa likaantuneita vesiä vain jo suljetulta vaarattoman jätteen loppusijoitusalueelta.

Peittoon kierrätyspuiston alueella tehdyn yhteistarkkailun perusteella Kipsikorven alueen toimintoilla on kuormitusvaikutusta Strömsuntinojaan. Kaikissa hankevaihtoehdoissa vaikutukset Strömsuntinojaan ja sen alapuoliseen Skuutholmanlahteen arvioidaan kokonaisuutena suuruudeltaan pieniksi ja kielteisiksi. Vaihtoehtojen vaikutukset viemäriin, jätevedenpuhdistamolle ja jätevedenpuhdistamon purkuvesistöille arvioidaan suuruudeltaan pieniksi ja kielteisiksi. Koska vaikutukset sekä Kipsikorven alapuoliseen vesistöön että jätevedenpuhdistamon purkuvesistöön on arvioitu pieniksi, ei minkään vaihtoehdon mukaisella toiminnalla arvioida olevan vaikutuksia Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tai toimenpideohjelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen pintavesivaikutuksia on vedenlaadun osalta kuvattu selostuksessa yksityiskohtaisesti ja laajasti. Tarkkailutulosten perusteella nykyiset vesistövaikutukset ovat paikallisia Strömsuntin ojassa ja sen laskupaikan lähistöllä rannikkovedessä. Peittoon alueen ojissa on nykyisin kohonneita sulfaattipitoisuuksia, jotka ovat arvion mukaan suurimmaksi osaksi peräisin Kipsikorven alueelta. Sulfaatille ei ole vielä annettu virallisia ympäristölaatonormeja, eikä ympäristölaatonormeja muutenkaan sovelleta ojavesiin. Jatkossa valtaosa Kipsikorven likaisista vesistä ohjataan jätevedenpuhdistamolle, jolloin ainoastaan suljetun vaarattoman jätteen kaatopaikan suotovesillä voi olla vaikutuksia pintavesien laatuun.

Hankkeen vesienjohtamisten osalta on kuitenkin varmistettava, etteivät maankäytön muutokset ja suunnitellut ympärysojat vaikuta Vesijärven ja Kuivattujärven pinnankorkeuteen ja direktiivilajien olosuhteisiin. Lupahakemuksen yhteydessä alueelle laadittua luontoselvitystä on täydennettävä ja siinä yhteydessä on arvioitava, voiko hanke vaikuttaa Vesijärven ja Kuivattujärven vesimääriin.

Lisäksi poikkeustilanteisiin, kuten tulipaloihin ja sammutusvesien käsittelyyn tulee lupahakemuksen yhteydessä kiinnittää erityistä huomiota. Sammutusvesien on oltava kaikissa tilanteissa ohjattavissa jätevedenpuhdistamolle tai kerättävissä erikseen muualle kuljetettavaksi siten, ettei niitä missään tilanteessa johdeta maastoon, sillä ne voivat sisältää merkittävässä määrin haitallisia aineita.

Vaikutukset luonnonvaroihin

Kaikkien hankevaihtoehtojen rakentamisen aikaiset vaikutukset luonnonvaroihin on selostuksessa arvioitu suuruudeltaan pieniksi ja kielteisiksi. Vaihtoehtojen VE0, VE1 ja VE2 mukaisen toiminnan arvioidaan kuitenkin edistävän osaltaan luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja toteuttavan Suomen jätepolitiikan tavoitteita, minkä takia vaikutus luonnonvarojen hyödyntämiseen arvioidaan pieneksi ja myönteiseksi. Positiivinen vaikutus on vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 suurempi kuin vaihtoehdossa VE0.

Yhteysviranomaisen toteaa, että luonnonvarojen käyttöön liittyy myös kiertotalous ja kierrätyksen edistäminen. Kiertotaloudessa tuotteet ja materiaalit pidetään mahdollisimman pitkään kierrossa, jätteiden määrä minimoidaan, pyritään varastoimaan hiiltä tuotteisiin sekä vähennetään/vältetään elinkaarisia kasvihuonekaasupäästöjä. Kiertotaloudessa resurssitehokkuus on tärkeää ja kaikessa toiminnassa tulisi kuluttaa mahdollisimman vähän luonnonvaroja ja energiaa.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että jätteiden loppusijoittaminen ei ole kiertotalouden mukaista. Molemmista toteuttamisvaihtoehdoissa merkittävä osa vastaanotettavista materiaaleista suunnitellaan edelleen loppusijoitettavaksi. Energiahyödyntämisen ei myöskään tulisi olla kiertotalouden näkökulmasta ensisijainen käsittelyvaihtoehto. Kiertotalouden näkökulmasta toiminnanharjoittajan tulisi edistää materiaalien hyödyntämistä uusio- tai kierrätysmateriaaleiksi. Toiminnassa tulisi suunnitella, kuinka alueelle vastaanotettavien jätejakeiden hyötykäyttöä voidaan edistää ja loppusijoitusta vähentää tulevina vuosina, kuten selostuksessakin on esitetty.

Erityisesti rakennus- ja purkumateriaalin loppusijoittamista sekä puujakeiden polttamista tulisi välttää. Samoin neitseellisten materiaalien käyttöä täyte- ja peitemateriaaleina tulisi välttää ja rakentamattoman maan hyödyntäminen ja metsän kaataminen pitäisi kaikissa vaiheissa minimoida.

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeesta saatavia hyötyä luonnonvaroilta ja kiertotaloudelle on hieman yliarvioitu. Hankkeella on yhteysviranomaisen käsityksen mukaan myös negatiivisia vaikutuksia luonnonvaroihin, kun huomioidaan mm. hankkeen vaatima pinta-ala ja liikennevaikutukset, mutta vaikutusten suuruus riippuu välillisesti useista eri asioista, joita kaikkia ei ole mahdollista arvioida. Kiertotalouden edistäminen kuitenkin edellyttää hanketoimijoita, joilla on mahdollisuus ottaa vastaan ja käsitellä

erilaisia materiaaleja ja jalostaa niitä jatkokäyttöä varten ja siitä näkökulmasta hankkeen voidaan katsoa edistävän kiertotaloutta.

Ilmastovaikutukset

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen vaikutuksesta ilmastoon liittyy epävarmuuksia, jonka vuoksi se on nostettu merkittävien vaikutusten joukkoon. Toistaiseksi ilmastovaikutusten arviointiin YVA-menettelyissä ei ole vielä vakiintuneita menetelmiä, ja ilmastovaikutusten huomioon ottaminen ja niihin sopeutuminen on ympäristöluvissakin vasta selvitysasteella. Selostuksessa ilmastovaikutusten arviointi on yhteysviranomaisen arvion mukaan kuitenkin pyritty toteuttamaan asianmukaisesti ja huomioiden sekä rakentamisen että toiminnan aikaiset päästöt ja myös maankäytön muutosten vaikutus.

Selostuksessa esitetyn arvioinnin mukaan toteuttamisvaihtoehdoissa VE1 ja VE2 toiminnan hiilijalanjälki on nykyiseen verrattuna 10 % ja 20 % suurempi. Myös hiilitaseiden muutos on toteuttamisvaihtoehdoissa suunnaltaan negatiivinen ja merkittävämpi kuin nykytilanteessa ja vaihtoehdossa VE0, jossa ei ole suunnitteilla hakkuita. Hankkeen ilmastovaikutus arvioidaan pieneksi ja kielteiseksi. Hankkeen kuitenkin arvioidaan lisäävän ilmastomuutokseen varautumista ja sopeutumista ja sen osalta hankkeen vaikutukset arvioidaan suuruudeltaan pieniksi ja myönteisiksi.

Yhteysviranomainen toteaa, että jos laajennushanke edistää uutta jätteenkierrätystoimintaa ja jätteiden hyödyntämistä, kuten YVA-selostuksessa esitetään, voi hankevaihtoehdoilla VE1 ja VE2 olla positiivinen vaikutus ilmastomuutoksen hillintään, mutta tämän arvioiminen edellyttäisi laajempaa tarkastelua. Yhteysviranomaisella ei kuitenkaan ole huomautettavaa selostuksessa esitettyihin johtopäätöksiin ilmastovaikutusten osalta.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Yhteysviranomainen katsoo, että vaikutukset väestöön, elinoloihin ja viihtyvyyteen korostuvat hankkeen pitkäikäisyydestä ja pysyvyydestä johtuen. Jätteenkäsittelyalueen käyttöäksi on arvioitu 30–50 vuotta ja toiminnan päätyttyä lähialueen maisema ja hankealueen maankäyttö on muuttunut pysyvästi. Asukaskyselyn perusteella ihmisiä huolestuttaa hankkeen ympäristövaikutuksien ja onnettomuustilanteiden aiheuttamien riskien lisäksi elinympäristön muuttuminen peruuttamattomasti. Huolta aiheuttaa myös epätietoisuus alueella harjoitetuista toiminnoista. Huoli kohdistuu kokonaisuudessaan Peittoon teollisuuskaatopaikkojen keskittymässä tapahtuvaan toimintaan. Myönteisiä vaikutuksia arvioidaan puolestaan liittyvän hankkeen työllisyys- ja talousvaikutuksiin.

Vaihtoehdossa VE0 vaikutukset säilyvät nykyisenkaltaisina. Selostuksessa vaihtoehtojen VE1 ja VE2 vaikutukset mm. meluun, ilmanlaatuun ja liikenteeseen on arvioitu pieniksi. Koska alueella on jo olemassa olevaa jätteenkäsittelytoimintaa, arvioidaan hankkeen aiheuttamat muutokset suhteellisen pieniksi, eikä niiden arvioida vaikuttavan totuttuihin tapoihin tai toimintoihin. Väestöön, ihmisten terveydelle,

elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten suuruus arvioidaan nykytilanteeseen verrattuna pieneksi ja kielteiseksi.

Yhteysviranomaisella ei ole huomautettavaa edellä esitettyihin johtopäätöksiin. Yhteysviranomaisen toteaa, että elinoloihin, asuinviihtyvyyteen ja terveyteen kohdistuvien vaikutusten osalta toteuttamisvaihtoehdot VE1 ja VE2 eivät juurikaan poikkea toisistaan kuten selostuksessakin on todettu. Toteuttamatta jättämiseen verrattuna vaihtoehdot VE1 ja VE2 lisäävät alueen liikennettä ja vaikuttavat toiminta-aikaan. Lisäksi jätteenkäsittelytoiminnasta voi aiheutua vaikutuksia (mm. melu, pöly, haju, maisema) lähialueelle, mutta vaikutukset elinoloihin eivät ole niin suuria, että ne muodostuisivat laajennushankkeen toteuttamiskelpoisuutta arvioitaessa kriittiseksi. Toiminnasta aiheutuvia haittavaikutuksia sekä päästöjä veteen ja ilmaan voidaan rajoittaa lupapäätöksessä asetettavilla määräyksillä.

Yhteysviranomaisen kuitenkin muistuttaa, että myös sellainen mahdollinen melu-, haju- tai muu vaikutus, joka jää alle jää alle ohje- tai raja-arvon, voi vaikuttaa asukkaiden elinoloihin ja viihtyvyyteen. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten vähentämisen osalta yhteysviranomaisen pitääkin tärkeänä, että hankkeesta vastaava kiinnittää omassa jatkosuunnittelussaan huomiota siihen, miten se voi omalta osaltaan vaikuttaa väestön hankkeesta kokemiin haittavaikutuksiin. Tämä voidaan toteuttaa muun muassa tiedottamalla avoimesti alueella tehtävistä toimenpiteistä.

Vaikutukset pohjaveteen

Selostuksessa todetaan, että vaihtoehdosta VE0 ei aiheudu nykyisen ympäristöluvan mukaisesta toiminnasta poikkeavia vaikutuksia pohjaveteen. Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei myöskään arvioida olevan merkittävästi nykyisestä poikkeavia vaikutuksia pohjavesiin. Kaikkien vaihtoehtojen vaikutukset pohjavesiin arvioidaan kokonaisuutena suuruudeltaan pieniksi ja kielteisiksi.

Alueella tehdyn pohjavesitarkkailun perusteella Kipsikorven toiminnoilla on jo todettu olevan kuormitusvaikutusta alueen pohjavesiin. Kuormitus näkyy pääasiassa pohjaveden kohonneena sähkönjohtavuutena sekä sulfaatti- ja/tai kloridipitoisuutena ja osittain pitoisuudet ovat kohonneet viime vuosina. Tästä syystä yhteysviranomaisen on nostanut pohjavesivaikutukset merkittävien vaikutusten joukkoon.

Peittoon alueen yhteistarkkailutulosten perusteella hankealueen pohjavesi muodostuu pääosin pienehköistä orsivesiesiintymistä, joilla ei välttämättä ole lainkaan hydraulisia yhteyksiä keskenään. Hankealueen pohjavettä ei myöskään käytetä talousvesikäyttöön, eikä hankealueen läheisyydessä sijaitse pohjavesialueita. Pohjavesivaikutukset kohdistuvatkin vain hankealueelle ja sen välittömään läheisyyteen.

Jatkossa tulee tarkkailun avulla varmistua, että pohjavesikuormitus ei kasva. Yhteysviranomaisen käsityksen mukaan selostuksessa esitettyjen tiiviiden pohja- ja pintarakenteiden sekä suotovesien keräyksien avulla vähennetään vaikutuksia pohjaveteen, kun suojausratkaisut toteutetaan vähintään selostuksessa esitetyn mukaisin periaattein ja toiminnassa varmistetaan, ettei edes poikkeustilanteissa

maaperään ja sitä myöten pohjaveteen pääse alueella käsiteltävien jätteiden sisältämiä haitta-aineita.

Muut vaikutukset

Yhteysviranomaisen ei ole nostanut hankkeen merkittävien vaikutusten joukkoon vaikutuksia maa- ja kallioperään, ilmanlaatuun, meluun, tärinään, liikenteeseen tai elinkeinoihin ja palveluihin. Yhteysviranomaisen yhtyy näiden osalta selostuksessa esitettyihin vaikutusarvioihin (vaikutukset ovat pieniä tai vaikutuksia ei ole), kun otetaan huomioon hankkeen luonne ja hankealueen ympäristöolosuhteet sekä vaikutusten lieventämistoimenpiteet.

Vaikutukset maa- ja kallioperään

Yhteysviranomaisen yhtyy selostuksessa esitettyyn arvioon siitä, että hankkeen vaikutukset maa- ja kallioperään ovat kaikissa vaihtoehdoissa normaalitoiminnassa vähäisiä. Tiiviit pohja- ja pintarakenteet sekä suotovesien keräys vähentävät vaikutuksia, kun toimintojen ratkaisut toteutetaan vähintään selostuksessa esitetyn mukaisin periaattein. Toiminnan aiheuttamat riskit liittyvät lähinnä onnettomuus- ja poikkeustilanteisiin, joissa jätteenkäsittelyalueiden ja loppusijoitusalueiden pohjarakenteet pääsevät rikkoontumaan, jolloin maaperään ja sitä myöten pohjaveteen voi päästä imeytymään alueella käsiteltävien jätteiden sisältämiä haitta-aineita. Riski pohjarakenteiden rikkoontumiselle on kuitenkin pieni.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan käsittelyalueita ja loppusijoitusalueita koskevissa teknisissä ratkaisuissa on kuitenkin huomioitava myös mahdollisuus rakenteiden rikkoutumiseen. Rakenteet on suunniteltava siten, että tiivistys- ja muiden rakenteiden vaurioituminen voidaan havaita nopeasti ja luvassa tulee antaa määräykset niiden kunnon tarkkailusta.

Ilmanlaatu

Yhteysviranomaisen katsoo, että ilmanlaatua koskevat arviot ja alueen nykytilanne on selostuksessa pääosin hyvin esitetty ja vaikutukset arvioitu asianmukaisesti. Vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 toiminnot ja vaikutusalueet siirtyvät lähemmäksi hankealueen pohjois- ja luoteispuolella olevia lähimpiä asuinkiinteistöjä. Arvioinnin perusteella merkittävimmät ilmanlaatuvaikutukset jäävät kuitenkin materiaalinkäsittelykeskuksen alueelle. Vaikutuksen suuruus nykytilanteeseen verrattuna arvioidaan pieneksi ja kielteiseksi.

Hajuvaikutusten osalta yhteysviranomaisen toteaa, että vaihtoehtojen VE1 ja VE2 toiminnan aikaiset todelliset hajuvaikutukset saadaan selvitettyä vasta kun kompostointi- ja pilaantuneen maan käsittelytoiminta ja lietteiden vastaanotto aloitetaan. Jätteen vastaanottomäärien kasvaessa ja toiminnan laajentuessa lähemmäs asutusta saattaa hajuhaittaa esiintyä ennalta arvioitua enemmän. Kompostoinnin ja pilaantuneen maa-aineksen ja lietteiden käsittelyn hajupäästöt tulee hallita myös käytännössä. Jatkosuunnittelussa ja lupamenettelyissä tulee etsiä konkreettisia toimenpiteitä sille,

miten toimitaan, jos hajuhaittoja esiintyy sekä selkeää kynnystä sille, millaisissa tilanteissa toiminta täytyy keskeyttää esimerkiksi hajujen aiheuttamien viihtyvyyshaittojen estämiseksi.

Melu

Selostuksessa tarkastellun melulaskennan perusteella laajennusvaihtoehdoissa VE1 ja VE2 melua aiheuttavien toimintojen määrä kasvaa nykytilanteeseen eli vaihtoehtoon VE0 verrattuna. Melun kannalta ns. pahinta mahdollista tilannetta edustavan tilanteen eli vaihtoehdon VE2 melumallinnuksen perusteella hankealueen toiminnoista ei kuitenkaan aiheudu melun ohjearvojen ylityksiä tarkastelupisteinä käytetyillä asuin- ja lomakiinteistöillä. Vaikutuksen suuruus nykytilanteeseen verrattuna arvioidaan suuruudeltaan pieneksi ja kielteiseksi.

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen meluvaikutuksia on arvioitu riittävästi muun muassa melumallinnusta hyödyntäen. Melumallinnuksen ja sen perusteella tehdyt arvioinnin perusteella hankkeen meluvaikutukset eivät muodostuisi merkittäviksi missään toteutusvaihtoehdossa.

Tärinä

Toiminnasta aiheutuva tärinä on arvioinnin perusteella vähäistä ja rajoittuu hankealueen välittömään läheisyyteen. Selostuksessa ei ole esitetty arviota hankkeen mahdollisesti edellyttämän louhinnan mahdollisista tärinävaikutuksista. Louhinnan määrä arvioidaan kuitenkin vähäiseksi, eikä siitä aiheutuva tärinävaikutus todennäköisesti ole merkittävä.

Liikennevaikutukset

Yhteysviranomaisen toteaa, että selostuksessa hankkeen liikenneyhteydet on kuvattu ja liikennevaikutusten arviointi on tehty riittävän laajasti ja asianmukaisesti ja liikennevaikutuksista tehdyt johtopäätökset oikeansuuntaisia. Huomioiden hankealueen sijoittuminen teollisuuskaatopaikkojen keskittymään ja alueelle jo nykyisin suuntautuva raskas liikenne, ei laajennushankkeen myötä kasvavia liikennemääriä voida pitää merkittävänä. Liikennereittien varrella ei ole herkkiä kohteita kuten kouluja tai päiväkotia.

Vaikutukset elinkeinoelämään ja palveluihin

YVA-menettelyn aikana ei ole ilmennyt seikkoja, joiden perusteella hankkeella voisi katsoa olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia elinkeinoelämään ja palveluihin. Yhteysviranomaisen katsoo, että selostuksessa esitetty arvio siitä, että hanke edistää Peittoon kierrätyspuiston kehittymistä, on osaltaan riippuvainen siitä, että toimintaa kehitetään jatkossakin edelleen yhä enemmän kiertotalousperiaatteiden mukaisesti.

Muita huomioita

Riskit ja poikkeukselliset tilanteet

Selostuksessa mahdollisiksi riskitilanteiksi on tunnistettu työkoneiden kemikaali- ja polttoainevuodot, vesien johtamiseen ja käsittelyyn liittyvien rakenteiden vuodot tai vikaantumiset, kuljetuksiin ja liikennöintiin liittyvät onnettomuudet, kaatopaikka- ja kenttärakenteiden vauriot tai vuodot, tulipalot sekä jätteiden käsittelyyn käytettävien laitteiden rikkoutumiset. Riski- ja poikkeustilanteisiin varautumiseksi on selostuksessa esitetty erilaisia toimenpiteitä.

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen toiminnan aikaisia mahdollisia riskejä on käsitelty riittävästi YVA-selostuksen yhteydessä, vaikka riskitarkastelussa olisi voitu myös arvioida ilmastonmuutoksen vaikutukset toimintaan tulevaisuudessa. Lupakäsittelyn yhteydessä tulee mahdollisten tulipalojen osalta huomioida pelastuslaitoksen antama lausunto sekä varmistua, että sammutusvedet on kaikissa tilanteissa ohjattavissa jätevedenpuhdistamolle tai kerättävissä erikseen muualle kuljetettavaksi siten, ettei niitä missään tilanteessa johdeta maastoon. Lisäksi vesienkäsittelyn osalta tulee varautua ilmastonmuutoksen myötä lisääntyviin sateisiin sekä äkillisiin rankkasadetilanteisiin tai muihin häiriötilanteisiin varmistamalla, että jätteenkäsittelyalueella muodostuville vesille on riittävästi allastilavuutta.

Seuranta

Selostuksessa on esitetty alustava ehdotus ympäristötarkkailuksi, joka sisältää käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailun (pinta- ja pohjavesi). Tarkkailuohjelma tulee täydentymään ympäristölupahakemusvaiheessa.

Toiminnan pinta- ja pohjavesivaikutuksia tarkkaillaan osana Peittoon teollisuuskaatopaikka-alueen yhteistarkkailuohjelmaa ja viemäriin johdettavien vesien laatua tarkkaillaan laadittavan teollisuusjätevesisopimuksen mukaisesti. Pölyvaikutuksia arvioidaan käyttötarkkailun yhteydessä aistinvaraisesti ja tarvittaessa kertaluonteisilla mittauksilla. Hajuja tarkkaillaan henkilöstön aistinvaraisesti tekemänä. Meluselvityksiä tehdään tarvittaessa.

Lupakäsittelyn yhteydessä tulee esittää yksityiskohtainen tarkkailuohjelmaesitys. Nykyistä eri toimijoiden välistä yhteistarkkailua pinta- ja pohjavesien osalta on syytä jatkaa. Yhteysviranomaisen katsoo, että tarkkailuun tulee lisätä myös direktiivilajien ja niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen tilan seuranta ja lupaan tulee asettaa velvoite ryhtyä toimenpiteisiin, mikäli tarkkailussa todetaan tilan heikentyminen.

Yhteenveto

YVA-selostuksen perusteella hankkeesta ja sen merkittävistä ympäristövaikutuksista sekä toteuttamiskelpoisuudesta saa riittävän hyvän kokonaiskuvan. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan hankkeen merkittävimpiä vaikutuksia ovat vaikutukset

luonnonympäristöön, maankäyttöön ja maisemaan, ilmastoon, pinta- ja pohjavesiin, elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä luonnonvarojen käyttöön ja kiertotalouteen.

YVA-selostuksessa molemmat tarkastellut laajennushankevaihtoehdot on arvioitu toteuttamiskelpoiseksi. Yhteysviranomaisen yhtyy tähän näkemykseen, mutta huomauttaa, että vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuus riippuu osittain selostuksessa esitettyjen, ympäristövaikutuksia vähentävien toimenpiteiden toteuttamisesta. Ympäristövaikutusten näkökulmasta vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole juuri eroa.

Mikäli laajennushanke jätetään kokonaan toteuttamatta (vaihtoehto VE0), niin verrattuna laajennusvaihtoehtoihin jäävät myös? jätteiden kierrätystoimintaan suunnitellut kehittämistoimenpiteet toteuttamatta.

Selostuksessa on esitetty vaikutusten lieventämiskeinoja. Niiden toteuttamisen varmistamiseksi mahdollisessa ympäristölupapäätöksessä on tarpeen asettaa määräyksiä ainakin toiminnan vaikutusten tarkkailusta, loppusijoitusalueiden maisemoinnista ja muotoilusta sekä riskeihin varautumisesta. Lisäksi selostuksessa esitettyä luontoselvityksiä tulee lupakäsittelyn yhteydessä täydentää oikea-aikaisella direktiivilajiselvityksellä ja Vesijärven linnustoselvityksellä.

Lupapäätöksessä tulee muun muassa antaa erityiset määräykset luontovaikutusten seurannasta. Maisemavaikutusten kannalta on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota paitsi osayleiskaavan loppusijoitusalueiden maksimikorkeuksiin, myös nykyisen puuston säilyttämiseen ja uuden puuston istuttamiseen suoja-alueilla jo hankkeen toiminta-aikana sekä alueen maisemointiin toiminnan päätyttyä.

Hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä arviointiselostus ja tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Hankkeesta vastaava voi tarvittaessa pyytää ennen lupa-asian vireille tuloa yhteysviranomaista esittämään näkemyksensä perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Ajantasaistamisen tarvetta voidaan joutua tarkastelemaan esimerkiksi, jos hanke on muuttunut tai arvioinnista on kulunut pitkä aika.

Lupaviranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän. Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevien kuulemisten tulokset. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon. Lupalaissa on lisäksi tarkemmat säännökset arvioinnin huomioon ottamisesta.

PERUSTELLUN PÄÄTELMÄN TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

Yhteysviranomaisen toimittaa perustellun päätelmänsä sekä kopiot arviointiselostuksesta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle.

Perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, vaikutusalueen kunnille, maakuntien liitoille ja muille asianosaisille viranomaisille sekä mielipiteiden antajille.

Perusteltu päätelmä on nähtävillä ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/kipsikorvenkasittelykeskusPoriYVA sekä viranomaisen verkkosivuilla 30 päivän ajan osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/varsinais-suomi

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on 11 000 euroa.

Yhteysviranomaisen perustellusta päätelmästä perittävä maksu on määritetty tavanomaisen hankkeen mukaisesti (14 - 23 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä (liite 1).

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 19 ja 23 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 4 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuonna 2023

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Erika Liesegang ja ratkaissut yksikönpäällikkö Anu Lillunen.

LIITE Maksua koskeva muutoksenhakuohje

LIITE 1.**Maksua koskeva muutoksenhaku**

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ELY-keskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen yhteystiedot:

Sähköposti: kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Postiosoite: PL 236, 20101 TURKU

Käyntiosoitteet:

Itsenäisyydenaukio 2, 20800 TURKU

Valtakatu 12, 28100 PORI

Aukioloaika: 8.00-16.15

Maksupäätökseen sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuonna 2023

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)

Tämä asiakirja VARELY/3383/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3383/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Liesegang Erika 29.11.2023 08:16

Ratkaisija Lillunen Anu 29.11.2023 08:23